

Rigsdagstidende.

1860. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 30.

Ellevte Session.

15de Møde.

Freedagen den 6te Januar Kl. 1.

(Fortsat.)

Safs (fortsat): Hvad er det disse saakaldte christelige Stater have gjort? De have optaget en Deel af det gamle Testaments Bestemmelser og søgt at forandre de Love, der gjaldt i den jødiske Stat, og indført Noget deraf hos sig selv; dette Tilfnit gif over til os fra Pavedømmet. Ved Reformationen vandt man i Grunden kun Saameget i de protestantiske Lande, at den øverste administrative Magt tilligemed den juridiske Lovgivning for en Deel traadte i Pavens og Cleresjets Sted. Derfor er det saaaare undskyldeligt, naar det staaer saa dunkelt og uthydligt, ikke blot for Almuen, men ogsaa for lærde Folk, hvad Kirken er. Jeg skal forsøge, om det kunde lykkes mig at gjøre dette Begreb tydeligt. En Kirke er, hvad enten man kalder den christelig eller hedensk eller mahomedansk, et Samfund af Folk, der ere enige om en vis bestemt Besjendelse og en vis bestemt Gudsdyrkelsesmaade, og det er et efter sin Bestemmelse frit aandeligt Samfund. Saaledes har den christelige Kirke altid bestaaet, og den har kun forlangt af de Stater, der optog den i sig og anerkjendte den som god og gavnlig, Frihed til at røre sig og Frihed for sine Samfundsbesjendere, men den har aldrig sagt til noget Menneske i Landet: Du skal, enten Du vil eller ikke, høre til mig. Det er Pavedømmets og Statskirkens Dvang, det er Hierarchie og Juristeri, der har gjort dette. Naar vi, mine

Herrer, gaae ud' derfra, og betragte den Tilstand, som den christelige Kirke har faaet her i Landet, saa vil vistnok Enhver finde, at den nu er mere fri, end den nogensinde har været siden Knud den Helliges Dage, og at den langsomt, Skridt for Skridt, nærmer sig til at blive ligesaa fri, som den var, førend der blev en Statskirke, og den vil paa denne Maade hjertelig og inderlig tiltale Folk her i Landet, ligesom den gjorde 200 Aar før Knud den Helliges Tid, da den var fri og ikke lovbefalet. Naar vi blive opmærksomme paa denne Tilstand, da maae vi ønske at gaae videre og videre, jeg mener med sundige og betænksomme Skridt; men derfor maa det alligevel høit udtales, hvad der er det Rette og Rigtige, thi hvis dette ikke skeer, faae virkelig den menige Mand og mange af de lærde, der, som jeg før bemærkede, ikke have noget klart Begreb om Kirken, ikke den rette Oplysning om, hvad Kirken er, og hvad den forlanger. Vi have nu her i Landet faaet en Folkkirke, der i Virkeligheden er forskjellig fra den gamle Statskirke. Den har allerede givet ikke blot Frihed med Hensyn til dem, der ville træde ud af den, men den har ogsaa givet, og det er mit Haab, at den vil vedblive Skridt for Skridt at give mere Frihed til dem, der ikke ville træde ud af den. Jeg og Mange med mig have seet mange Exempler paa, at der er Folk, der sige: vi kunne ikke bestemt bilige Folketirkens Tro, vi høre altsaa forsaavidt ikke til Folketirken, der efter Grundlovens bestemte Udthdning er den evangelisk-lutheriske, vi ere ikke fuldkommen overthybede om Christendommens Sandhed og ligesaa lidt om den lutheriske Kirkes Besjendelsesfristers Sandhed,